

CO₂-REDUCTIEPLAN N5 2021

Organisatie: Agterberg Bedrijven
Contactpersoon: Rens Geersing

Adviseur: Cleo Bout
Adviesbureau: De Duurzame Adviseurs

Publicatiedatum: 17-3-2021

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	LEESWIJZER.....	4
2	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE.....	5
2.1	STATEMENT ORGANISATIEGROOTTE	5
2.2	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL.....	5
3	EMISSIE-INVENTARIS RAPPORT	6
3.1	VERANTWOORDELIJKE.....	6
3.2	REFERENTIEJAAR EN RAPPORTAGE.....	6
3.3	AFBAKENING.....	6
3.4	DIRECTE- EN INDIRECTE GHG- EMISSIES.....	7
3.5	KWANTIFICERINGSMETHODEN.....	8
3.6	CO ₂ - EMISSIEFACTOREN.....	8
3.7	ONZEKERHEDEN.....	9
3.8	UITSLUITINGEN	9
3.9	VERIFICATIE	9
3.10	RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1.....	9
4	ENERGIEBEOORDELING	11
4.1	IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS.....	11
4.2	ANALYSE BRANDSTOF.....	11
4.3	TRENDS IN ENERGIEVERBRUIK EN VOORTGANG CO ₂ -REDUCTIE.....	14
4.4	VOORGAANDE ENERGIEBEOORDELINGEN	15
4.5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
5	STRATEGISCH PLAN SCOPE 3.....	17
5.1.	SIGNIFICANTE SCOPE 3 EMISSIES	17
5.2.	KWALITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE.....	17
5.3.	KWANTITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE.....	17
5.4.	KETENANALYSES	18
5.5.	REDUCTIESTRATEGIE SCOPE 3.....	18
5.6.	INVENTARISATIE REDUCTIESTRATEGIEËN	18
5.7.	KETENPARTNERS.....	19
6	DOELSTELLINGEN.....	20
6.1	AMBITIEBEPALING.....	20
6.2	HOOFDDOELSTELLING.....	21
7	VOORTGANG.....	23
7.1	SCOPE 1 SUBDOELSTELLING BRANDSTOFVERBRUIK	23
7.2	SCOPE 1 SUBDOELSTELLING GASVERBRUIK.....	23
7.3	SCOPE 2 SUBDOELSTELLING ELEKTRAVERBRUIK.....	24
7.4	SCOPE 2 SUBDOELSTELLING ZAKELIJK Vliegverkeer.....	24

1 | Inleiding

Agterberg Bedrijven levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Voor Agterberg Bedrijven zijn deze opdrachtgevers voornamelijk gemeenten en waterschappen. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een organisatie zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt onder andere de emissie-inventaris, ook wel de CO₂-footprint genoemd, van Agterberg Bedrijven besproken. De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, de Green House Gasses (GHG emissies).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2018 (E) "*Quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals.*"

In hoofdstuk 4 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven. De energiebeoordeling is een diepgaande analyse van de grootste energiestromen binnen de organisatie. Door middel van dit verkregen inzicht kunnen er gerichte maatregelen worden genomen om het verbruik van deze energiestromen te reduceren. Daarnaast worden er aanbevelingen opgenomen voor het komende jaar om de versnelling van de CO₂-reductie te bevorderen.

In hoofdstuk 5 worden vervolgens de doelstellingen beschreven. Naast de doelstellingen voor scope 1 en 2, wordt er voorafgaand een vergelijking met sectorgenoten uitgevoerd. Dit houdt in dat er is bekeken welke doelstellingen en maatregelen andere gecertificeerde overheden hebben om te kunnen bepalen of de doelstelling van de organisatie voldoende ambitieus is.

In het laatste hoofdstuk wordt de voortgang van de organisatie in het behalen van haar doelstellingen behandeld. Dit zal in zijn geheel worden gedaan, alsmede per subdoelstelling.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

HOOFDSTUK IN DOCUMENT		EIS IN CO ₂ -PRESTATIELADDER
Hoofdstuk 2	Beschrijving van de organisatie	3.A.1
Hoofdstuk 3	Emissie-inventaris rapport	3.A.1
Hoofdstuk 4	Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 5	Strategisch plan scope 3	5.A.2 en 5.A.3
Hoofdstuk 6	Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 7	Voortgang	1.B.1, 2.B.1, 3.B.2 en 4.B.2

Tabel 1: Leeswijzer

2 | Beschrijving van de organisatie

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van Agterberg Bedrijven in het jaar 2021 bedraagt 2534 ton CO₂. Hiervan komt 2476 ton voor rekening van projecten en 57,9 ton door gebruik van kantoren en bedrijfsruimten. Agterberg Bedrijven daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie middelgrote organisatie.

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 2: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd, heeft Agterberg Bedrijven 1 project met gunningvoordeel lopen in 2021. Deze is:

- Onderhoud groen Willem Alexanderpark, gemeente Utrecht. Het project duurde in eerste instantie één jaar en acht maanden met kans op verlenging van twee keer een jaar. 2021 betreft het tweede verlengingsjaar.

3 | Emissie-inventaris rapport

3.1 Verantwoordelijke

Voor het beheren van de CO₂-Prestatieladder is Rens Geersing de interne verantwoordelijke. Hij draagt verantwoordelijkheid voor het uitzetten van taken, toewijzen van verantwoordelijkheden en het rapporteren aan het management. Voor het opstellen van alle bijbehorende documentatie voor het behouden van niveau 5 op de CO₂-Prestatieladder wordt de organisatie ondersteund door het adviesbureau De Duurzame Adviseurs.

3.2 Referentiejaar en rapportage

Dit rapport betreft 2020. Het jaar 2019 dient daarbij als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen en het monitoren van de CO₂-uitstoot.

3.3 Afbakening

Meer informatie over de Organizational Boundary van de organisatie is terug te vinden in het document 'Bepaling Organizational Boundary'. Hierin is opgenomen welke gemeenschappelijke regelingen, locaties en andere factoren mee zijn genomen in de boundary.

3.4 Directe- en indirecte GHG-emissies

In dit paragraaf worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van 2021 weergegeven.

3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Agterberg Bedrijven bedroegen in 2020 2533,9 ton CO₂. Hiervan werd 2529 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 4,9 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2).

TABEL M1. OVERZICHT CO ₂ -EMISSIONS, GEHELE ORGANISATIE					2020 Heel jaar	
TYPE EMISSIONSTROOM	SCOPE	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)	
Gasverbruik	SCOPE 1	28.126	m ³	1.884	53,0	2%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel		712.068	liter	3.230	2.300,0	91%
Brandstofverbruik wagenpark - HVO		134.962	liter	345	46,6	2%
Brandstofverbruik wagenpark - benzine		29.167	liter	2.740	79,9	3%
Brandstofverbruik wagenpark - LPG		6.579	liter	1.806	11,9	0%
Aspen		5.360	liter	2.740	14,7	1%
Propaangas		1.524	liter	2.740	4,2	0%
Smeerolie		6.177	liter	3.035	18,7	1%
Totaal scope 1					2.528,9	
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	SCOPE 2	163.162	kWh	0	-	0%
Elektriciteitsverbruik - opgewekt		13.871	kWh	0	-	0%
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom		8.754	kWh	556	4,9	0%
Totaal scope 2					5	
TOTALE EMISSIONS SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL					2.534	

Tabel 3: CO₂-uitstoot 2020 (in tonnen CO₂)

3.4.2 Verbranding biomassa

In het jaar van deze rapportage vond geen verbranding van biomassa plaats bij Agterberg Bedrijven.

3.4.3 GHG-verwijderingen

Er heeft in het jaar van deze rapportage geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Agterberg Bedrijven.

3.4.4 Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG-Protocol.

3.4.5 Invloedrijke personen

Binnen de organisatie zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂-footprint.

3.4.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor 2020. In het plan van aanpak van de organisatie, waarin alle reductiemaatregelen zijn opgenomen, wordt beschreven welke maatregelen er in de komende jaren worden uitgevoerd. Deze zullen er samen voor zorgen dat de Agterberg Bedrijven 27% CO₂ in scope 1 zal reduceren in 2025 ten opzichte van 2019. Voor scope 1 en scope 2 gezamenlijk is de doelstelling om 20% minder CO₂ uit te stoten.

3.4.7 Significante veranderingen

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven geldt 2019 als referentiejaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in hoofdstuk 6 van dit document.

3.5 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een Excelmodel waarbij alle energieverbruiken worden omgerekend naar CO₂-emissies. Hierbij worden de emissiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl gehanteerd. In hoofdstuk 2 van het Energiemanagementplan van de organisatie wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.6 CO₂-Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van Agterberg Bedrijven over 2020 zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.1 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies.

De emissiefactoren van de organisatie zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.1. Voor de berekening van de CO₂-footprint van 2020 zijn emissiefactoren gebruikt daterend maart 2021.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

1. Zakelijke kilometers privéauto's

Hier is gekozen om het aantal FTE van 167 aan te houden t.o.v. het aantal busjes en personenauto's. Dit zijn er 82. Deze worden bijna altijd meegenomen naar huis. Onze medewerkers wonen gemiddeld binnen een straal van 30 kilometer van het bedrijf.

2.

De brandstof van onze personenauto's (diesel) zit bij de rest van het materieel in. Dit omdat wij onze eigen tankplaats hebben waar deze voertuigen allen gezamenlijk tanken.

3.8 Uitsluitingen

In Handboek 3.1 is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van de organisatie, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants).

Verder maken wij het verbruik van acetyleen en menggas (weldmix 20) vanaf 2019 niet meer inzichtelijk, omdat deze middelen niet significant worden toegepast bij Agterberg Bedrijven. Daarnaast wordt uitsluitend het gas- en elektraverbruik inzichtelijk gemaakt wat wij ook daadwerkelijk kunnen monitoren. (Project)locaties die wij all-in huren blijven buiten beschouwing. Ook het verbruik van AdBlue nemen wij niet meer mee vanaf 2020. Ten slotte worden alleen de verbruiken inzichtelijk gemaakt waar Agterberg verantwoordelijk voor is, omdat wij hier invloed op uit kunnen oefenen. Het verbruik door derden, bijvoorbeeld voor het opladen van elektrische auto's, wordt daarom niet meegenomen in de emissie-inventaris.

3.9 Verificatie

De organisatie heeft ervoor gekozen om de emissie-inventaris niet apart te laten verifiëren door een extern bureau. De emissie-inventaris zal tijdens de externe audit middels een steekproef geverifieerd worden.

3.10 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. In tabel 3 is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

ISO 14064-1 §9.3.1	§ 7.3 GHG-REPORT CONTENT	BESCHRIJVING	HOOFDSTUK RAPPORT
A	A	Reporting organization	2
B	B	Person responsible	3.1
C	C	Reporting period	3.2
D, E	D	Organizational boundaries	3.3
F	E	Direct GHG emissions	3.4
G	F	Combustion of biomass	3.4
H	G	GHG removals	3.4
I	H	Exclusion of sources or sinks	3.4
J	I	Indirect GHG emissions	3.4
K	J	Base year	3.2
L	K	Changes or recalculations	3.4
M, T	L	Methodologies	3.5
N	M	Changes to methodologies	3.6
O	N	Emission or removal factors used	3.6
P, Q	O	Uncertainties	3.7
R	P	Statement in accordance with ISO 14064-1	3.10
S	Q	Verification	3.9

Tabel 4: Kruistabel ISO 14064-1

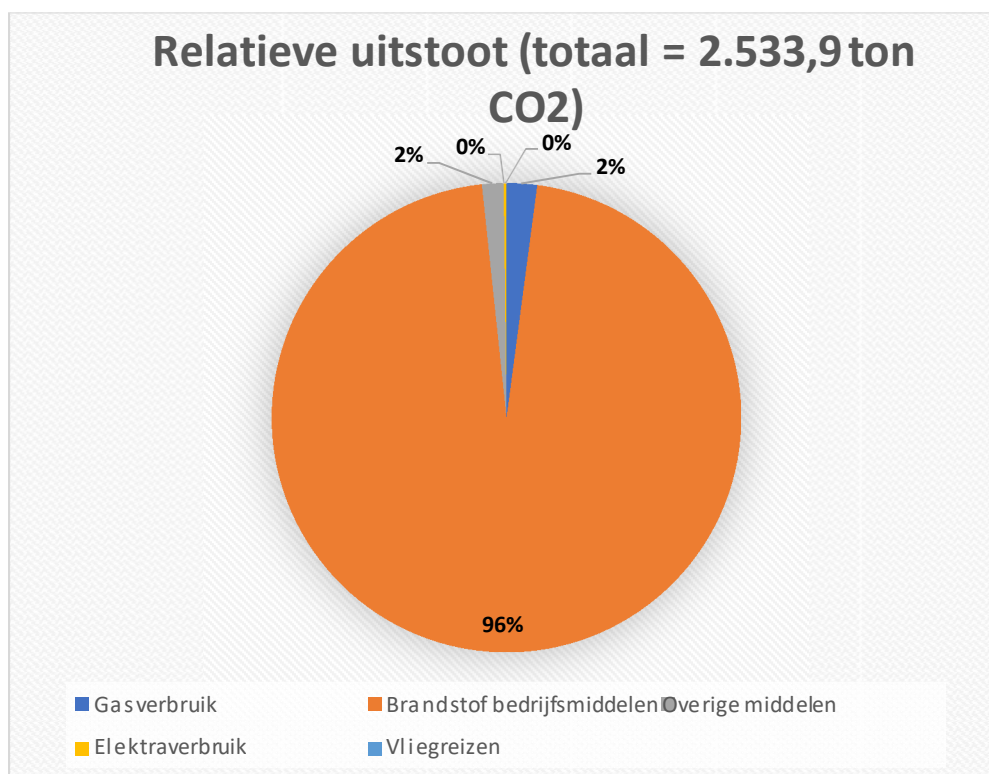
4 | Energiebeoordeling

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van de voorliggende jaren van Agterberg Bedrijven in kaart te brengen. Middels de energiebeoordeling wordt inzicht verkregen in de grootste energieverbruikers binnen de organisatie. De CO₂-Prestatieladder vereist dat er inzicht wordt verkregen in de 80% grootste verbruikers. Hierdoor kunnen de belangrijkste processen, gebouwen en/of activiteiten die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De uitgebreide analyse is uitgevoerd in Excel en is op te vragen bij de CO₂-verantwoordelijke, Contactpersoon X. Deze energiebeoordeling is uitgevoerd over 2021.

4.1 Identificatie grootste verbruikers

De 98% grootste emissiestromen in 2020 zijn:

1. Brandstofverbruik voertuigen/materieel: 96%
2. Gasverbruik: 2%

Grafiek 1: Percentuele verdeling emissiestromen 2021

De grootste verbruikers bij het brandstofverbruik voertuigen/materieel zijn onze kranen, vrachtwagens, shovels, tractoren, maaimachines en busjes.

Wat betreft het gas is het verbruik grotendeels toe te schrijven aan de werkplaats. De rest, 10%, is toe te schrijven aan het kantoorpand van Groenewegen.

In deze energiebeoordeling worden brandstof en elektra/gas verder geanalyseerd. De uitkomsten van deze analyse zullen leiden tot concrete maatregelen om de CO₂-emissies van deze twee stromen te reduceren.

4.2 Analyse brandstof

Zoals eerder genoemd wordt 96% van de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het brandstofverbruik van het wagenpark (diesel/benzine/lpg).

In onderstaand schema is het materieel opgenomen wat gebruik maakt van fossiele brandstoffen, maar ook van groene energie.

- Er is een materieellijst in beheer van de werkplaats, deze wordt door het jaar heen actueel gehouden.

In onderstaand schema is het materieel opgenomen wat gebruik maakt van fossiele brandstoffen, maar ook van groene energie.

Personenauto	Busjes/ vrachtauto's	Trekkers	Shovels
3 x elektrisch (+1) 13 x hybride (+5) 17 x euro 6 5 x euro 5 (-3) 2 x euro 4 (-2)	Busjes: 1 x elektrich 20 x euro 6 (+9) 27 x euro 5 1 x euro 3 18x euro 4 9 x onbekend Vrachtwagens: 3 x euro 3 1 x euro 4 4 x euro 5 (3x + EEV) 6 x euro 6 8 x euro 6C 1 x euro 6D	10 x stage 3 (-2) 14 x stage 3A (-1) 7 x stage 3B (-1) 3 x Tier 4 final (+1) 1 x Stage 5 (+1) 1 x onbekend	2 x Tier 3 2 x Tier 4 final 1 x Tier 4 4 x stage 3A

Maaimachines	Overige	Handgereedschap
4 x Tier 4 14 x stage 3A 1 x stage 3B 29 x onbekend 1 x maaiboot stage 3a 2 x volledig elektrisch zitmaaier (+2) 1x diesel met waterstofinspuiting 2 x hybride maaiboot (+2)	2 x onkruidbrander 2 x golfkar 5 x golfkar elektrisch 2 x Heftruck 1 x houtversnipperaar 15 x hydraulische kraan 7 x borstel/veegmachine 1 x euro 5 veeg/zuig 50 x zoutstrooier 12 x aggregaat 2 x spuitkar 1 x trilwals 7 x kantensnijder 4 x motor japanners 1 x doorspuitmachine 4 x agriafrees 3 x compressor 21 x keten (+3) 1 inc. zonnemat 1 x trilbalk 2 x vacuüm-unit 5 x wave 1 x trommelzeef tier 4 final 2 x motorrol 5 x motorwals	60 x bladblazer (13 elektrisch) 61 x bosmaaier (13 elektrisch) 42 x motorzagen (6 elektrisch) 39 x trilplaat 36 x heggenscharen (13 elektrisch) 18 x zagen 12 x waterpompen

Er is een materieellijst in beheer van de werkplaats, deze wordt door het jaar heen actueel gehouden.

In 2020 is het volgende materieel aangeschaft:

Materieel	Aantal	Norm
Vrachtwagen	4	4x euro 6C
Personenauto	5	1 elektrisch, 5 hybride
Busjes	7	7 x euro 6
Kranen	1	Tier 4 Final
Tractor	2	Tier 4 Final, Stage 3B
Maaiers	3	1x diesel, 2x volledig elektrisch
Klein materiaal/materieel	47	1x Stage 3A, 7x elektrisch, 39x benzine

We blijven verbeteringen doorvoeren bij onze belangrijkste emissiestroom. We richten ons op aanpassing van ons wagenpark door vervanging van auto's en materieel met motoren met de hoogste emissienormeringen en waar mogelijk voor hybride of volledig elektrisch. In 2021 wordt een maaimachine met waterstofinspuiting aangeschaft.

4.3 Trends in energieverbruik en voortgang CO₂-reductie

Agterberg staat sinds 2016 op de CO₂-prestatieladder, met 2015 als basisjaar. De energiegegevens zijn sinds 2015 beschikbaar. Over 2015 en 2016 zijn enkel de gegevens van scope 1 en 2 beschikbaar. Vanaf 2018 zijn ook de gegevens van scope 3 beschikbaar.

De gegevens van 2015 en 2016 van de Agterberg Bedrijven zijn opnieuw berekend. De nieuwste conversiefactoren zijn toegepast om een goede vergelijking te kunnen maken. Ook zijn de werkuren opnieuw berekend. Dit heeft tot een wijziging geleid in het aantal uren in 2015 en 2016. Door een completere manier van rekenen heeft dit geleid tot goed vergelijkbare gegevens.

In onderstaande tabel is de vergelijking gemaakt tussen 2015 (basisjaar), 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020. Over het algemeen is er een dalende trend waar te nemen, zowel in absolute als in relatieve zin.

In 2017 was in relatie tot 2015 16,5% waar te nemen, 2018 (11,5%) en 2019 (16%) bleven hier net bij achter. 2020 was echter weer een topjaar. Belangrijkste verklaring is dat Agterberg Bedrijven steeds meer is in gaan zetten op alternatieve brandstoffen. De doelstelling die in 2015 is geformuleerd van 20% reductie in 2020 is ruimschoots behaald!

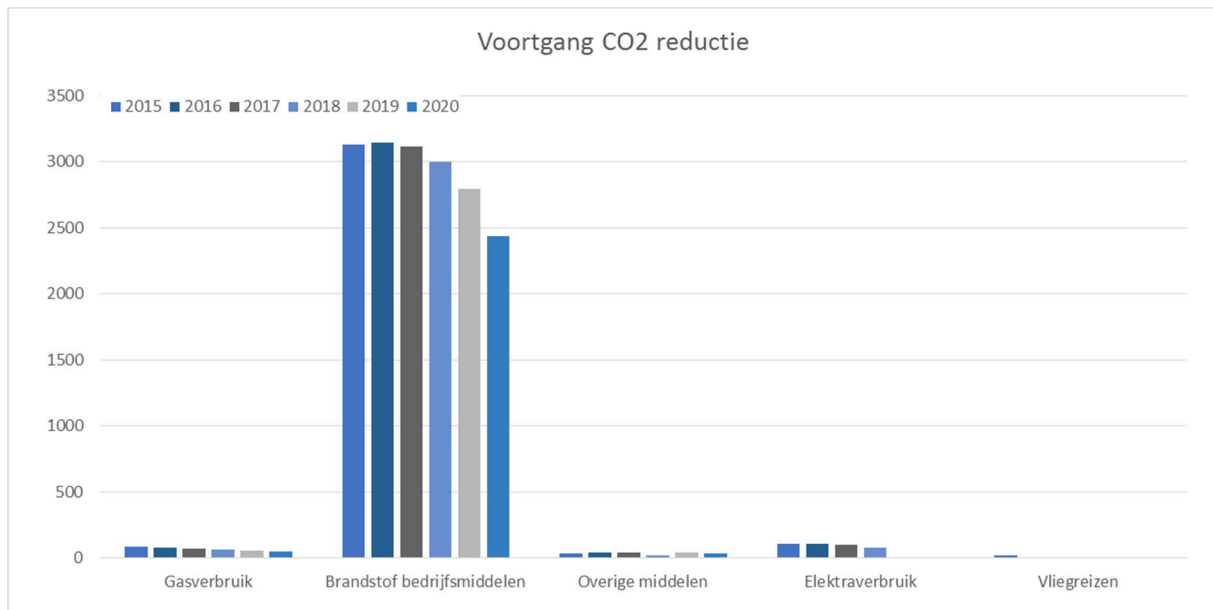
We gaan door met de door Agterberg bedrijven ingeslagen weg. Het CO₂-beleid werpt zijn vruchten af. Er zijn maatregelen getroffen (zie maatregelenlijst) en er is intern en extern gecommuniceerd over CO₂. Hiermee is de bewustwording binnen de Agterberg medewerkers (en inhuur/ZZP) sterk gegroeid. Dit zien wij terug in de resultaten (onderstaande tabel). Als wij de gehele uitstoot in percentages beoordelen zien wij een beloning van onze inspanningen.

Training en bewustwording werpt zijn vruchten af waardoor hier ook de komende jaren in geïnvesteerd zal worden. Milieuvriendelijke investeringen vormen ook een belangrijke pijler binnen de CO₂ reductie. Ook in de aankomende jaren wordt het materieelpark van de Agterberg Bedrijven op meerdere locaties vernieuwd/uitgebreid.

Emissie inventaris (ton CO ₂)		2015	2016	2017	2018	2019	2020
scope 1	Gasverbruik	86,4	78,1	69,40	63,8	59,6	53,0
	Brandstof bedrijfsmiddelen	3.127,3	3.147,3	3115,7	3.001,1	2.798,2	2.438,4
	Overige middelen	36,9	42,8	40,6	20,4	40,4	37,6
	Totaal:	3.250,6	3.268,2	3.225,68	3.085,3	2.898,2	2.529,0
scope 2	Elektraverbruik	105,5	105,2	99,2	77,1	9,1	4,9
	Vlieguren	21,1	7,2	5,6	6,2	3,8	0,0
	Totaal:	126,6	112,4	104,73	83,3	12,9	4,9
TOTAAL CO₂ (ton)		3.377,2	3.380,6	3.330,4	3.168,6	2.911,1	2.533,9
		100%	100%	99%	94%	86%	75%
Gewerkte uren:		463.141	447332	547.256	490.953	475.466	496.685
Relatieve CO ₂ uitstoot (ton/uren)		7,292	7,557	6,086	6,5	6,1	5,1
Relatieve CO ₂ uitstoot tov basisjaar		100,0%	103,6%	83,5%	88,5%	84,0%	70,0%

	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
Gasverbruik	0,19	100%	0,17	93,64%	0,13	68,00%	0,1	69,68%	0,1	67,20%	0,1	61,10%
Brandstof	6,83	100%	7,13	104,38%	5,77	84,42%	6,154357	90,08%	5,970083	87,38%	4,985051	69,90%
Elektra	0,23	100%	0,24	103,53%	0,18	79,79%	0,15698	69,13%	0,019046	8,39%	0,0	4,20%
Vlieguren	0,05	100%	0,02	35,31%	0,01	22,34%	0,012629	27,67%	0,008093	17,73%	0,0	0,00%

Bovenstaande tabellen zijn in onderstaande diagram visueel gemaakt. Er is een dalende lijn te zien in 2020 ten opzichte van 2015 (het basisjaar). Dit t.o.v. het gegroeide aantal werkuren maakt dat er in 2020 een prachtige CO₂-reductie behaald is van 30%.

4.4 Voorgaande energiebeoordelingen

De afgelopen jaren zijn energie-audits uitgevoerd over het brandstof- en gasverbruik van Agterberg Bedrijven. Daaruit zijn de volgende conclusies en verbeterpunten naar voren gekomen.

Energiebeoordeling 2017:

- Definitief ontwerp zonnepanelen werkplaats en pand Groenewegen maken begin 2019. Vanaf medio 2019 tevens inkoop van groene energie.
- Ontwerp werkplaats maken 2019, waarin duurzame aspecten worden meegenomen. Na definitief ontwerp beginnen met de verbouwing van de werkplaats.
- In 2018 blijven doorgaan met aanschaf van elektrisch/hybride voertuigen. Ook bij vervanging van materieel met een brandstofmotor wordt de keuze gemaakt voor een motor met een hogere milieunorm.
- In 2019 zal meer inzicht verkregen worden welk materieelstuk welk materieelstuk vervangt en wat dit betekent voor de milieunorm (zie maatregelenlijst).

Energiebeoordeling 2018:

- Inkoop groene stroom vanaf 2019.
- In 2019 blijven doorgaan met aanschaf van elektrisch/hybride voertuigen. Ook bij vervanging van materieel met een brandstofmotor wordt de keuze gemaakt voor een motor met een hogere milieunorm.
- Meeste winst valt te halen op het brandstofverbruik. Vanaf 2019 gaan we ons nog meer inzetten op duurzame mobiliteit door middel van het gefaseerd doorvoeren van HVO 100 brandstof op projecten. Beperking hierbij is wel dat de motor geschikt moet zijn. Nieuwe motoren (euro 6) zijn hier zonder aanpassingen voor geschikt.
- Ontwerp en keuze aantal zonnepanelen werkplaats is af. Het Doel was om 2020 dit uit te voeren, maar vanwege corona is hier vertraging in gekomen. Het streven is om dit in 2021 te realiseren.

Energiebeoordeling 2019:

- Nieuwe doelstellingen opstellen met als referentiejaar 2019.
- Meeste winst valt te halen op het brandstofverbruik. Vanaf 2019 gaan we ons nog meer inzetten op duurzame mobiliteit door middel van het gefaseerd doorvoeren van HVO 100 brandstof op projecten. Beperking hierbij is wel dat de motor geschikt moet zijn. Nieuwe motoren (euro 6) zijn hier zonder aanpassingen voor geschikt.
- Doel realisatie zonnepanelen 2021.

4.5 Conclusies en aanbevelingen

Gebaseerd op de bovenstaande analyses worden hieronder een aantal maatregelen benoemd die ervoor kunnen zorgen dat het gas-, elektra- en brandstofverbruik de komende jaren afnemen.

Verbetering in inzicht

Om in de toekomst een beter inzicht in de grootste verbruikers te krijgen, kan het volgende verbeterd worden:

- ✓ Maatregel 1: betere brandstofregistratie systemen zodat er meer inzicht in de verbruiken van materieel wordt verkregen.
- ✓ Maatregel 2: inzichtelijk krijgen welk materieelstuk welk materieelstuk vervangt. Op het moment dat er nieuw materieel wordt aangeschaft, kan er een vergelijking worden gemaakt met het te vervangen materieelstuk.
- ✓ Maatregel 3: De vergelijking van de CO₂ uitstoot van de brandstof bedrijfsmiddelen tussen verschillende jaren wordt in de toekomst (vanaf 2020: nieuw basisjaar) op basis van de draaiuren materieel gedaan in plaats van op de gewerkte uren.

Reductiepotentieel

De volgende mogelijkheden zijn uit de analyse naar voren gekomen om de CO₂-uitstoot verder te reduceren:

- ✓ Maatregel 1: Bewustwording personeel verhogen door training en begeleiding;
- ✓ Maatregel 2: Verduurzamen wagenpark door aanschaf duurzaamste keuze voertuig;
- ✓ Maatregel 3: Aanschaffen elektrisch materieel indien mogelijk;
- ✓ Maatregel 4: Verduurzamen wagenpark door verbouwing en zonnepanelen.

Bovenstaande maatregelen zijn opgenomen in het CO₂-Reductieplan.

5 | Strategisch plan scope 3

Agterberg Bedrijven vindt het belangrijk om inzicht te verkrijgen in haar belangrijkste scope 3 emissies. Om dit inzicht te verkrijgen is er een kwalitatieve en kwantitatieve dominantie analyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden hieronder weergegeven. Tevens wordt er een strategie geformuleerd om deze scope 3 emissies te reduceren.

5.1. Significante scope 3 emissies

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van Agterberg Bedrijven in kaart gebracht.

5.2. Kwalitatieve scope 3 analyse

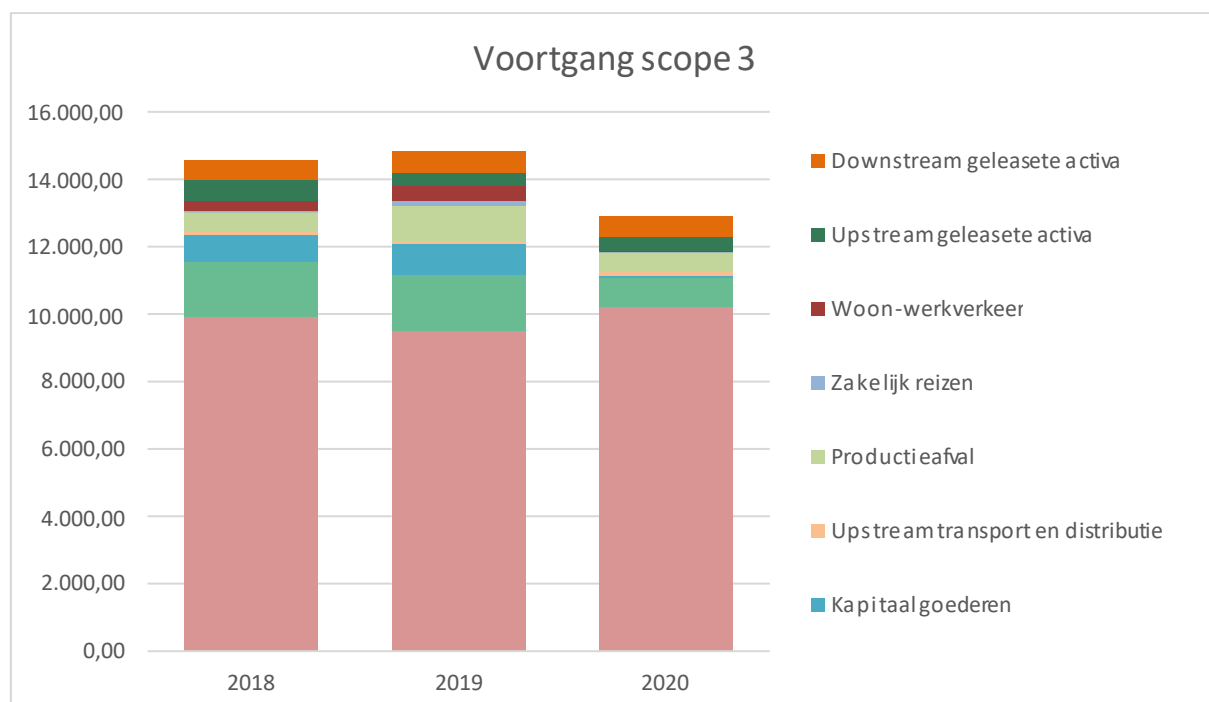
Op basis van een indeling in product-marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die Agterberg Bedrijven op de verschillende product-marktcombinaties heeft, is de volgende top 3 naar voren gekomen:

1. Cultuurtechnisch groen – Overheid
2. Civieltechnisch – Overheid
3. Paardensport – Private partijen

5.3. Kwantitatieve scope 3 analyse

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de meest significante scope 3 categorieën voor Agterberg Bedrijven:

1. Aangekochte goederen en diensten – overige	10.226 ton CO ₂
2. Aangekochte goederen en diensten – mineralen	837 ton CO ₂
3. Downstream geleasede activa	617 ton CO ₂
4. Productieafval	585 ton CO ₂
5. Upstream geleasede activa	390 ton CO ₂
6. Upstream transport en distributie	122 ton CO ₂

De totale scope 3 emissies voor 2020 bedroegen 12.893 ton CO₂. In 2019 was dit nog 14.827 ton. Onderstaande tabel geeft de verdeling van de emissies over de verschillende emissiestromen weer. Daarin is te zien dat er een kleine verschuiving heeft plaatsgevonden binnen aangekochte goederen en diensten, maar het totaal nog ongeveer gelijk is. De kapitaalgoederen zijn op een andere – beter passende – manier berekend, waardoor daar een flinke reductie zichtbaar is. Productieafval is gehalveerd, zakelijk reizen (hotelovernachtingen) zijn bijna niet gedaan en ook het woon-werkverkeer is flink afgenomen. Dit hangt ongetwijfeld samen met de coronamaatregelen.

5.4. Ketenanalyses

Aangezien Agterberg Bedrijven middelgroot is vanuit het oogpunt van de CO₂-Prestatieladder, heeft de organisatie twee ketenanalyses opgesteld. Deze zijn opgesteld voor onderwerpen waar de organisatie voldoende kansen ziet voor zowel het uitoefenen van invloed als mogelijkheden tot CO₂-reductie. Voor de eerste ketenanalyse is het onderwerp het product Stabilizer van ecoDynamic. Voor de andere ketenanalyse is gekozen om het brandstofverbruik van onderaannemers en ingehuurd materieel te onderzoeken.

Voor de ketenanalyse van Stabilizer luidt de doelstelling als volgt: Agterberg wil in 2025 40% meer tonnages Stabilizer toepassen in projecten ten opzichte van 2020. Dit betekent een jaarlijkse toename van 8%

De doelstelling tot 2020 was om de omzet ten opzichte van 2017 met 20% toe te laten nemen. De opbrengst behaald in projecten waarin Stabilizer is toegepast is in 2020 ten opzichte van 2017 met 1064% toegenomen. In 2017 waren er 9 projecten waar Stabilizer is toegepast, in 2020 is dit teruggelopen tot 6 projecten. De grote toename in omzet is dus toe te wijzen aan een toename in de gemiddelde omzet per project. Deze is toename bedroeg 1452%, van €3.907 naar €60.623. De geformuleerde doelstelling is daarmee ruim behaald.

De doelstelling in de ketenanalyse van brandstof luidt als volgt: Agterberg wil in 2021 15% machines met (minimaal) Stage 3 of 4/ Tier 4 inhuren. Agterberg Bedrijven werkt sinds begin 2021 in een nieuw systeem waar ook de kenmerken van ingehuurd materieel wordt opgenomen. Voor 2020 is het echter niet inzichtelijk welke labels de ingehuurde machines bezaten. Hierom kan de voortgang niet besproken worden. Komend jaar wil Agterberg zich inzetten om bij het inhuren van materieel aan te geven welk type motor zij willen huren en vragen welk type beschikbaar is. Deze informatie zal vervolgens worden opgenomen in het systeem, waar er een overzicht van gemaakt kan worden. Zodat er achteraf een kwantitatieve analyse gemaakt kan worden van het ingehuurde materieel.

5.5. Reductiestrategie scope 3

Voordat er een strategie geformuleerd wordt, is er aan de hand van de 15 GHG-categorieën een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden die Agterberg Bedrijven heeft om de up- en downstream emissies te beïnvloeden, inclusief de betrokken ketenpartners. De resultaten van deze analyse zijn terug te vinden in 5.A.1, Kwantitatieve Analyse. In de volgende paragrafen wordt beschreven voor welke strategie er uiteindelijk is gekozen om de scope 3 emissies te beïnvloeden en te reduceren.

5.6. Inventarisatie reductiestrategieën

Onderstaand is een opsomming gegeven van de relevante mogelijk strategieën in de keten en bijbehorende autonome acties:

- Inkoop
De toepassing van alternatieve, duurzamere producten stimuleren en ontwikkelen (Stabilizer). Advies uitbrengen in overleg met de opdrachtgever – dit is pas

mogelijk wanneer een project al aangenomen is en de opdrachtgever open staat voor alternatieven.

Met leveranciers en onderaannemers in gesprek gaan over de mogelijkheden tot verduurzamen van de werkzaamheden die voor Agterberg worden uitgevoerd. Denk hierbij aan het toepassen van het Nieuwe Draaien bij onderaannemers. Voor langere termijn kan er ook gedacht worden om bij het inkoopbeleid de verplichting tot het voeren van een CO₂-reductiebeleid op te stellen.

- Inzet materieel derden
 - Zuinigheid/milieulabel als criterium bij inhuur materieel
 - In overleg met leveranciers over mogelijkheden van besparing

Agterberg kiest ervoor zich te focussen op bovenstaande strategieën. Daarbij zijn concrete, kwantitatieve doelstellingen geformuleerd die zich richten op het uitbrengen van advies aan opdrachtgevers over de mogelijkheden van Stabilizer en het inhuren van materieeltypen met een duurzaam milieulabel. Deze doelstellingen zijn opgenomen in het hoofdstuk 'Doelstellingen'.

5.7. Ketenpartners

In deze paragraaf worden de belangrijkste ketenpartners van Agterberg Bedrijven benoemd die betrokken zullen worden bij het realiseren van de scope 3 doelstelling. Deze ketenpartners zullen benaderd worden om informatie met betrekking tot CO₂-reductie in de keten of de organisatie aan te leveren.

Voor het realiseren van de doelstelling met betrekking tot het inhuren van duurzaam materieel, worden gegevens van machines opgevraagd bij de leverancier. Er is op die manier contact over de duurzaamheid van het machinepark van de leverancier. Mocht een leverancier enkel heel onzuinige machines kunnen bieden, dan is dit reden om met hem in gesprek te gaan over mogelijkheden tot verduurzaming. De gegevens van ingehuurde machines worden vanaf 2018 bijgehouden.

Vanuit de ketenanalyse is al inzicht gemaakt in het duurzaamheidsbeleid van de belangrijkste ketenpartners. Hieruit blijkt dat 6 van de 21 leveranciers in het bezit zijn van een certificaat op de CO₂-Prestatieladder. Nog eens 4 andere leveranciers zijn bezig met duurzaamheid zonder een certificaat hiervoor in bezit te hebben.

KETENPARTNER	TYPE AAN TE LEVEREN GEGEVENS
Leveranciers van goederen en diensten	Specificaties over de geleverde goederen en diensten, mogelijkheden om deze te verduurzamen
Transporteurs: (o.a.) van Duijghuizen, van Wieren Nationaal, Gebr. van der Heiden Transport, Overeem Transport	Overzicht van uitgevoerde transporten
Afvalverwerkers: (o.a.) GRU, Theo Pouw, Venus Containers, Smink	Overzicht van de afgevoerde middelen
Leveranciers van gehuurde machines	Overzicht van de omzet

Tabel 3: Ketenpartners Agterberg Bedrijven, 2020

6 | Doelstellingen

In dit hoofdstuk worden de doelstellingen van de organisatie voor de komende jaren gepresenteerd. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen terug te vinden:

- Ambitiebepaling naar aanleiding van sectorvergelijking
- Ambitiebepaling naar aanleiding van de maatregelenlijst SKAO
- Hoofddoelstelling scope 1 en 2 emissies
- Doelstelling scope 1 emissies
- Doelstelling scope 2 emissies
- Doelstelling alternatieve brandstoffen
- Doelstelling gasverbruik
- Doelstelling elektraverbruik/duurzame energie

Halfjaarlijks wordt door de organisatie gemonitord of er voldoende voortgang plaatsvindt in de beoogde CO₂-reductie.

6.1 Ambitiebepaling

6.1.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Om te kunnen bepalen hoe ambitieus de doelstellingen en maatregelen zijn van de organisatie is er gekeken naar sectorgenoten. Zie hieronder een korte samenvatting van de doelstellingen en maatregelen die zij zichzelf stellen:

- **Sectorgenoot 1 | Jos Scholman**
Zij hebben als doel gesteld om 10% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren, van 2014 tot 2020.
Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
 - Ontwikkelen stimuleringsbeleid voor keuze auto, bijv. aanschaf beperken van nieuwe personenauto's en kiezen voor een A of B label.
 - Het nieuwe rijden invoeren.
 - Introductie van een nieuwe planningsformule, teneinde een efficiëntere routing te bereiken.
 - Optimalisatie ploegenindelingen voor een efficiëntere route indeling waardoor aantal gereden km 's verminderd wordt.
 - Rijden op alternatieve brandstoffen (voertuigen).
 - Waar mogelijk elektrisch materieel en voertuigen.
 - Bestaande materieel planning op vermogen zodat motoren tijdens het belast draaien niet op hoge toeren moeten werken.
 - Carpoolen.
 - Training medewerkers.
 - Juiste bandenspanning.
 - Omzetten leveringscontracten naar groene stroom t.b.v. verlaging CO₂ uitstoot.
 - Aanschaffen LED verlichting of zuinige TL lampen.
 - Zelf energie opwekken met behulp van zonnepanelen.
 - Promotiecampagne opzetten.
- Voor scope 3 heeft Jos Scholman de volgende doelstellingen:
 - Bindende afspraken maken met A-leveranciers; 5% reductie.
 - Afval, verminderen van transport en andere bewerking van afval; 5% reductie.
 - Verminderen woon-werk kilometers; geen kwantitatieve doelstelling.
- **Sectorgenoot 2 | Versluis**
Zij hebben als doel gesteld om 10% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren, van 2011 tot 2020.
Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
 - Verduurzamen bedrijfsauto's.
 - Verduurzamen materieel.

- Het nieuwe rijden.
- Het nieuwe draaien.
- Duurzame verlichting + bewegingssensoren.
- Nieuwbouwkantoor.
- Actiewagens op zonne-energie.

6.1.2 Maatregelenlijst SKAO

De maatregelenlijst van de SKAO is ingevuld conform de situatie in 2021, aangezien deze niet met terugwerkende kracht kan worden ingevuld voor voorliggende jaren. De maatregelen die hierin worden genoemd zijn voornamelijk generiek, maar geven een goed beeld van de maatregelen en doelstellingen die Agterberg Bedrijven wil behalen.

De algemene conclusie naar aanleiding van deze maatregelenlijst is dat de organisatie een overall gemiddelde score behaalt. Er zijn nog voldoende maatregelen te nemen om het fossiele brandstofverbruik te verminderen. Zoals het inzetten van volledig elektrische auto's, gebruik van biobrandstoffen, het monitoren en terugkoppelen van rijgedrag en het nemen van extra maatregelen om het vastgoed te verduurzamen.

6.1.3 Conclusie ambitiebepaling

Agterberg Bedrijven heeft naar aanleiding van bovenstaande vergelijkingen en de maatregelenlijst geconcludeerd dat de reductiedoelstelling gepresenteerd in de volgende paragraaf voldoende ambitieus is. De doelstelling van Agterberg Bedrijven is ambitieus t.o.v. sectorgenoten. De organisatie schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. De maatregelen zijn vergelijkbaar met sectorgenoten. Agterberg gaat meer inzetten op elektrische materieel en materiaal dan uit de doelstellingen van sectorgenoten te halen is.

6.2 Hoofddoelstelling

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

SCOPE 1 EN 2 DOELSTELLING AGTERBERG BEDRIJVEN

Agterberg Bedrijven wil in 2025 ten opzichte van 2019 15% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 is de doelstellingen voor 2021 als volgt:

Scope 1: 26% reductie in 2021 ten opzichte van 2021

SUBDOELSTELLINGEN

Brandstofverbruik

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de het wagenpark. Dit is ingeschat op ongeveer 23% reductie in 2025 t.o.v. 2019. Deze reductie is gerelateerd aan het verbruikte aantal liters ten opzichte van de werkuren.

Alternatieve brandstoffen	Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de het wagenpark. Alternatieve brandstoffen hebben hierin een belangrijk aandeel. Ons doel is een aandeel van 15% aan alternatieve brandstoffen in 2025. Hiermee wordt een reductie van 14% behaald op 2019.
Gasverbruik kantoren	Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 4% in 2025 t.o.v. 2019. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het gasverbruik.
Elektraverbruik/duurzame energie	Om de duurzame energie te bevorderen is ons doel om in 2025 50% van het elektriciteitsverbruik zelf op te wekken

7 | Voortgang

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot van Agterberg Bedrijven opgenomen.

Emissie inventaris (ton CO ₂)		2015	2016	2017	2018	2019	2020
scope 1	Gasverbruik	86,4	78,1	69,40	63,8	59,6	53,0
	Brandstof bedrijfsmiddelen	3.127,3	3.147,3	3115,7	3.001,1	2.798,2	2.438,4
	Overige middelen	36,9	42,8	40,6	20,4	40,4	37,6
	Totaal:	3.250,6	3.268,2	3.225,68	3.085,3	2.898,2	2.529,0
scope 2	Elektraverbruik	105,5	105,2	99,2	77,1	9,1	4,9
	Vliegreizen	21,1	7,2	5,6	6,2	3,8	0,0
	Totaal:	126,6	112,4	104,73	83,3	12,9	4,9
TOTAAL CO₂ (ton)		3.377,2	3.380,6	3.330,4	3.168,6	2.911,1	2.533,9
		100%	100%	99%	94%	86%	75%

Figuur 2 | Voortgang van de CO₂-uitstoot.

Naast de evaluatie van de voortgang van heel scope 1 en 2, is de voortgang per subdoelstelling ook uitgewerkt. Zodoende kan er beter bijgestuurd worden. Ieder jaar, tijdens de evaluatie van het reductieplan, zal hieronder per subdoelstelling de voortgang in CO₂-reductie beschreven worden. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1 en 2.

7.1 Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik

Het verduurzamen van het materieelpark van Agterberg is een belangrijke pijler binnen het bedrijf. Jaarlijks worden er investeringen gedaan. Duurzaamheid is een belangrijke factor binnen de investeringslijst (zie maatregelenlijst). Naast duurzame investeringen is er ook ingezet op bewustwording. Dit door cursussen en communicatie. De trend zal zich de komende jaren doorzetten.

De subdoelstelling (2015-2020) op gebied van brandstofverbruik (18%) is ruimschoots behaald (27%). Dit was op basis van werkuren in 2020 t.o.v. het basisjaar 2015.

Maatregelen waar de nieuwe subdoelstelling op is gebaseerd zijn gebruik alternatieve brandstoffen, alle medewerkers instrueren meer thuis te werken en waar dat kan te carpoolen. Ook wordt bij vervanging gekozen voor zuinigere auto's.

7.2 Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik

Het gasverbruik is de afgelopen jaren afgenomen (dalende trend). Dit komt omdat de kantoorlocatie van Maarssen Groen in 2016 is gesloten. Hier wordt geen gas meer verbruikt. Naast het sluiten van de kantoorlocatie is er geen trend te ontdekken in het gasverbruik. Dit wordt wel in 2018 en 2019 verwacht i.v.m. verbouwing kantoor (zie maatregelen).

De subdoelstelling (2015-2020) op gebied van gasverbruik (40%) is behaald (42,7%). Dit was op basis van werkuren in 2020 t.o.v. het basisjaar 2015.

Maatregelen waar de nieuwe subdoelstelling op is gebaseerd zijn gebruik alternatieve brandstoffen, alle medewerkers instrueren meer thuis te werken en waar dat kan te carpoolen. Ook wordt bij vervanging gekozen voor zuinigere auto's.

7.3 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik

Het elektraverbruik is de afgelopen jaren afgenomen (dalende trend). Dit komt omdat de kantoorlocatie van Maarsse Groen is gesloten. Hier wordt geen elektra meer verbruikt. Daarnaast zijn er in 2016 en 2017 diverse investeringen gedaan op het gebied van elektra. Alle gebouwen zijn voorzien van Ledverlichting en bewegingssensoren. Wij verwachten dat de dalende trend zich doorzet i.v.m. verbouwing van het kantoor en de aanleg van zonnepanelen (zie maatregelenlijst).

De subdoelstelling (2015-2020) op gebied van elektraverbruik (90%) is behaald (95,6%). Dit was op basis van werkuren in 2020 t.o.v. het basisjaar 2015.

7.4 Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk vliegverkeer

In het vliegverkeer zit een dalende trend. Dit vanwege een werk in Slowakije waar vaak heen wordt gevlogen. De afgelopen jaren is hier steeds minder gebruik van gemaakt en deze trend zal zich naar aller waarschijnlijkheid door zetten de aankomende jaren.

De subdoelstelling (2015-2020) op gebied van vliegverkeer (25%) is behaald (100%). Dit was op basis van werkuren in 2020 t.o.v. het basisjaar 2015.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Agterberg Bedrijven.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Rens Geersing
Kenmerk:	CO2-REDUCTIEPLAN N5 2021
Datum:	17-3-2021
Versie:	1.1
Verantwoordelijke manager:	Roel te Braake

Handtekening autoriserende manager:

